

Els teus drets com a treballador

Treballar no és sols cobrar a fi de mes. És entrar en un contracte amb drets exigibles i obligacions concretes. Esta unitat és el manual bàsic del que la llei diu que et correspon des del primer dia, fins i tot si el teu primer contracte dura sols tres mesos d'estiu.

Temps estimat de lectura: ~18 min · Sabers LOMLOE: E.4, E.5, E.6 · Prerequisits: Unit 7 (el món del treball i el mercat laboral espanyol). En acabar esta unitat sabràs: Enumerar els deu drets bàsics que l'Estatut dels Treballadors reconeix a qualsevol persona assalariada.

“

*Treballar no és sols cobrar — és
tindre drets protegits per llei. Esta
unitat ensenya els teus drets
bàsics: jornada màxima, descans,
vacances, igualtat, prevenció de
riscos, indemnització per
acomiadament. I, sobretot, els
drets extra que tenen els menors
entre 16 i 18 anys, on la protecció
legal és major.*

EL CAS

Luis, 17 anys: '30 € al dia en sobre tancat, sense contracte'

La Unit 7 dibuixava el mapa del mercat laboral espanyol a vista d'ocell: quants som, en què treballem, quant es cobra de mitjana. Esta unitat baixa al terra i se centra en alguna cosa molt més pròxima: el que la llei diu que et correspon a tu des del primer minut en què firmes un contracte. No els drets abstractes, els concrets.

Què passa si Luis es cau treballant? I si el cap deixa de pagar-li?

§ 1

L'Estatut dels Treballadors: la llei bàsica del treball a Espanya

L'Estatut dels Treballadors (d'ara en avant, ET) és la norma marc que regula les relacions laborals per compte d'altri a Espanya. La seua versió vigent és el Reial Decret Legislatiu 2/2015, modificat de manera rellevant pel Reial Decret Llei 32/2021 (l'anomenada Reforma Laboral de 2021, que va limitar la temporalitat i va reforçar la nego...

§ 2

Jornada, descans i vacances a la pràctica

Les xifres de l'Estatut són el sòl legal. L'aplicació concreta depén del conveni i del contracte. Tres detalls que convé saber. Jornada legal vs jornada efectiva. El límit legal estatal és de 40 hores setmanals en còmput anual.

8.1 · Vacances proporcionals en un contracte d'estiu de tres mesos

Enunciat Marta firma un contracte temporal com a cambrera en un chiringuito de Gandia de l'1 de juliol al 30 de setembre de 2026 (tres mesos complets, 92 dies). El conveni d'hostaleria de...

Període treballat: 92 dies (juliol + agost + setembre).

Vacances per any complet segons conveni: 30 dies naturals.

Salari mensual brut: 1.350 €.

Càlcul dels dies de vacances proporcionals: $30 \times (92 / 365) = 7,56$ dies naturals (s'arredonix a 7,5 dies a la pràctica).

Com que el contracte és d'estiu i l'empresa necessita Marta els tres mesos complets, l'habitual és no gaudi...

§ 3

Treballar a partir dels 16 anys: drets i límits especials

Espanya té 14 pagues per llei; molt pocs països ho fan així

A Espanya es pot treballar a partir dels 16 anys complits (ET art. 6). Abans d'eixa edat, està prohibit excepte en espectacles públics amb autorització expressa de l'autoritat laboral. Els menors de 18 anys tenen un règim reforçat de protecció. Autorització parental obligatòria si es viu amb els progenitors i es té menys de 18 anys.

§ 4

Prevenció de Riscos Laborals: la Llei 31/1995

L'accident in itinere també compta com a accident laboral

La Llei 31/1995 de Prevenció de Riscos Laborals (LPRL), desenvolupada per dotzenes de reials decrets sectorials, regula com han d'evitar-se els accidents de treball i les malalties professionals. La seua filosofia és preventiva: no esperar que ocorrega el dany, sinó dissenyar el treball de manera que no puga ocórrer.

§ 5

Conveni col·lectiu, comité d'empresa i sindicats

El cas Glovo i la Llei Rider de 2021

El dret laboral espanyol té tres capes: llei (Estatut i normes estatals), conveni col·lectiu (acord sectorial o d'empresa) i contracte individual. La capa de conveni és la que més matisa el dia a dia. El conveni col·lectiu.

§ 6

Si et vulneren un dret: la ruta per a reclamar

Quan alguna cosa no encaixa (no et paguen el SMI, et fan treballar més hores de les pactades sense compensar, no et donen els EPI, et discriminen per edat o gènere), existix una via clara, gratuïta i raonablement ràpida per a reclamar. Val tant per a un contracte d'estiu com per a un d'indefinit.

La ruta per a reclamar un dret laboral, de menys a més formal.

La Inspecció de Treball espanyola fa 1,2 milions d'actuacions a l'any

Segons les memòries anuals de l'Organisme Estatal Inspecció de Treball i Seguretat Social, a Espanya es realitzen al voltant d'1,2 milions d'actuacions inspectores anuals (suma de visites, requeriments i comprovacions documentals). No és legal i Luis perd, no guanya. L'Estatut dels Treballadors (RDLeg 2/2015) és la norma marc.

§ 7

Glossari

Estatut dels Treballadors (ET): norma marc (RDLeg 2/2015) que regula les relacions laborals per compte d'altri a Espanya i fixa els drets mínims. SMI (Salari Mínim Interprofessional): sòl salarial legal absolut fixat cada any pel Govern. Per a 2026, 1.221 € bruts mensuals en 14 pagues (17.094 € anuals).

§ 8

Per a aprofundir

Si vols conèixer els teus drets amb la font a la mà o resoldre un dubte concret, estos recursos oficials i sindicals són gratuïts i fiables: Estatut dels Treballadors (text consolidat) — BOE (boe.es/eli/es/rdlg/2015/10/23/2). Per què encaixa: la llei bàsica, sempre actualitzada amb les seues modificacions.

§ 9

Preguntas per a reflexionar

Estes preguntes no tenen una resposta única. Servixen per a discutir en classe o per a pensar individualment en tancar la unitat: La majoria de problemes de la primera ocupació naixen del desconeixement per ambdues parts, no de mala fe.

Fins aquí la teoria

Continua al llibre de la unitat.